

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ט' אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות סא | דף הכולל: כתובות עו.
דף היומי בהלכה: מאמצע הסעיף "כשחוגר חגורה" עד אמצע סעיף ד' "ואפילו גר".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ב' 'השתיקה יפה' עד סוף פרק ב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פתיחה עד סוף פרק ג'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

המוזמנים נדהמו: הקוואטר 'תפס יוזמה' והחליט להיות גם סנדק | "אמרתי להם: למי שלומד 'חק לישראל' אני לא מוכן לתת ברכה!" | "תמסרו ליצר הרע בשמי..." זעק הרבי | 2481

הסיפור היומי

לפתע עצר ליד האברך רכב מפואר, הנהג לבוש כאחד מגויי הארץ, ענוד צמידי זהב ושרשרות ושערו מגודל. "היכן הכניסה למקווה?" שאלו, והוסיף: "אתה בוודאי מתפלא מה ל'כמעט גוי' ולמקווה? אסביר לך..."

"תמסרו ליצר הרע בשמי..." זעק הרבי, ודבריו נחרתו לעד בלבו של הילד שישב מתחת השולחן

שאוכל להיות עירני בעת עריכת השולחן, ואכן ישנתי היטב ויחד עם אבי, ידי בידו צעדנו אל בית הכנסת הגדול. "מה שהיה שם קשה לתאר: היו שם מאות רבות של אנשים כשכל אחד מנסה למצוא מקום יותר קרוב שיוכל לראות את הרבי. הלחץ היה עצום, ואבי חשש שימעכו אותי. ואז נפל ברעיונו דבר, הוא אמר לי להתכופף ולזחול אל מתחת לשולחן של הרבי, שם אין לחץ ואוכל אף להביט אל פניו הקדושות של הרבי. "נפרדתי מאבי, וזחלתי אט אט אל מתחת לשולחן. המתנתי מעט, ולפתע הושלך הס, ובין רגע נעלמו הקולות ושקט מדהים השתרר במקום. הרבי נכנס באיטיות ופסע אל השולחן, התיישב על כסאו, כשאני ממש כמעט צמוד אליו, הרבי הבחין בי ומידי פעם ליטף את לחיי, ואף נתן לי מידי פעם מאחת הקערות שהיו עמוסות בכל טוב, דבר מה לאכול.

זכור לי ששרו מספר שירים ואז החל הרבי לומר דברי תורה אותם לא הצלחתי להבין, לפתע קם הרבי ממקומו ופרץ בבכי קורע לב, והוא זעק ואמר: 'יהודים יקרים, הקשיבו למה שאני

אחד המשפיעים בדורנו סיפר את הסיפור דלהלן:
זה היה ביום שישי אחה"צ, הוא עמד בטקסס אי שם ברחוב שקט וצנוע, כשממולו שוכן "מקוה טהרה". רגע לפני שנכנס פנימה, נעצרה מכונית פאר יקרה מאד, צבועה בצבע אדום, מתוכה יצא אדם עם שערות שגלשו לכתפיו, על ידיו היו צמידי זהב, שרשרת זהב עם תליון גדול ומרשים היתה ענודה על צווארו, לבושו היה רחוק מלבוש יהודי. הוא פנה אל האברך ושאל היכן הכניסה למקווה?
לאחר שהראה לו את הכניסה, המשיך האדם המוזר ואמר לאברך: "אתה בודאי שואל מה לכמעט גוי ולמקווה טהרה? - אשיב לך".

"נולדתי בעיירה אי שם ברומניה. כילד חמוד עם פאות מסולסלות על לחיי השתובבתי יחד עם כולם. יום אחד וערב שבת היה, סיפר לי אבי כי הרבי מויז'ניץ בעל 'אהבת ישראל' יגיע לשבות בעיירה, ובליל שבת יערוך את השולחן הטהור (הטיש) בבית הכנסת הגדול בעיירה. אבי ביקש ממני שאלך לישון, כדי

לשולחן של הרבי, והבכי והזעקה שקרא ליהודים לומר ליצר הרע בשמו, שיתן להם לקיים את המצווה מבלי להסתכל על הסובב, לא על מה שעשה ולא על מה שרוצה לעשות, ואז אני מתמלא עוז ומקיים את המצווה בכל ליבי.

"היום התעורר בי רצון לטבול במקוה טהרה לכבוד שבת קודש. נכון שהתדרדרתי עד להיכן שהגעתי, אבל לא אכפת לי מאומה, עכשיו אני עושה מצווה או מעשה טוב, ללא שום התייחסות למעשי האחרים, זו הסיבה שאני כאן", סיים אותו יהודי את סיפורו ונכנס למקוה להיטהר לכבוד שבת.

והמשפיע סיים את הסיפור גם הוא עם קול זעקה ואמר: "אנו נמצאים אחרי תקופת 'בין הזמנים', מטבע הדברים, במצב ובזמן זה, משנס יצר הרע את מתניו, ומנסה להתיישב וליימש את הרצון הפנימי של כל אחד, באומרו, כך וכך עשית בין הזמנים, היו ימים שכמעט לא פתחת ספר, ועתה הפכת את עורך, את מי אתה מנסה לרמות? הבה נפנים את זעקתו של הרבי שנאמרו מתוך בכי רב:

"מה שהיה היה, מה שיהיה יהיה, עכשיו ונכון לדגע זה, נשקיע את הראש בלימוד תורה ובקיום והידור מצוות, מבלי להאזין ליצר המנסה לזרוע גרעיני ייאוש בכל אחד ואחד, ובעזרת השם אור התורה וקיום המצוות הם יעטו עלינו רוח קדושה וטהרה".

(הרב יצחק ברבר שליט"א, הובא בגיליון 'כולנו יודעי שמך')

אומר לכם עכשיו, פעמים מרגיש אדם רצון לקיים מצווה, בא היצר הרע ואומר לו 'השתגעתי? את מי אתה מנסה לרמות, והלא כך וכך עשית בעבר והכעסת את בורא עולם, וכל התוכניות שלך לעתיד גם הם ידועים לפניו יתברך, מה לך כי החלטת לקיים מצווה? הגם שאול בנביאים?!'

"יהודים יקרים' זעק הרבי, 'תאמרו לו בשמי - נכון, מה שעשיתי עשיתי, ונכון שכך וכך הם התוכניות שלי לעתיד, שאינם לפי רצונו יתברך, אך עתה ברצוני לקיים את המצווה, לך ממני ואל תפריע לי!'

"כשסיים הרבי את זעקתו התיישב, הניח ידו על ראשי, ליטף אותי בחיבה ושאל בלחש: 'הבנת את מה שאמרתי?' נענית לו בראשי לאות 'הן'. לעולם לא אשכח את הבכי והזעקה ששמעתי כשהייתי מתחת לשולחן, והיא חילחלה עמוק עמוק בתוכי. "מספר שבועות לאחר מכן עזבה משפחתי את העיריה כשהמלחמה כבר היתה בפתח, משפחתנו היתה מהאחרונים שהיגרו לאמריקה ערב פרוץ המלחמה.

"לא אתאר בפניך את כל הגלגולים שעברתי במשך שנות חיי. אני חי בטקסס, עזבתי את הדת לחלוטין, לא שבת ולא תפילין (רח"ל), אין דבר שאני מקיים, אך קורה פעמים שאני מרגיש רצון עז לקיים מצווה מסויימת, או אז נזכר אני בהיותי ילד מתחת

על דא ועל הא

בחור שיש לו קושי חברתי בתקופת המעבר מהת"ת לשיבה קטנה, מהי העצה בשבילו? - רבינו שליט"א: זה עובר. שלא יעשה שום מאמצים והשתדלות, זה יעבור מעצמו..."

עצות הדרכות והנהגות לתלמידים הבאים בשערי השיבה - תשובות שהשיב

מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א למנהלי הת"תים במעמד 'צידה לדרך' שע"י עיריית בני ברק

יעשה שום פעולות. בלי שום השתדלות. כל השתדלות לא כדאי לעשות, זה יעבור מעצמו. אם הוא ישתדל ויעשה פעולות זה יהיה יותר גרוע.

לימוד חברותא עם בחור חלש זה חיובי?

רבינו שליט"א: זה דבר שמוסיף מאד, זה לכתחילה, מתלמיד י יותר מכולם (תענית ז, א).

בכל הסדרים?

רבינו שליט"א: כן, בכל הסדרים. זה מוסיף מאד. מעשים שהיו, ראיתי בחורים מצוינים שלמדו עם בחורים חלשים כל הסדרים, אפילו עם אותו החברותא, וזה היה מצוין.

האם כדאי באמצע הזמן להוסיף עוד לימודים חוץ ממה

שלומדים בישיבה?

רבינו שליט"א: לא על חשבון הסדרים, ובכל מקרה להתייעץ בזה עם הרבנים, להיות בקשר עם הרבנים.

מה העצה לתפילה כראוי ובכוונה?

רבינו שליט"א: ישוב הדעת, בלי מתח, לכוון רק פירוש המילים (עיין משנ"ב סימן צ"ח ס"ק א')

במה אפשר לחזק בחור בתקופה הראשונה שקשה לו להסתגל

לישיבה?

רבינו שליט"א: זה עובר במשך הזמן, הקשיים עוברים.

איך אפשר לחזק תלמיד שאין לו חשק ללמוד?

רבינו שליט"א: צריך מישהו שיסביר לו איך לומדים, שיהיה טעם בלימוד. הלימוד מאד מעניין, ורק צריך מי שייתן לו דרך איך ללמוד, בפשטות. הלימוד הפשוט מאד מעניין, גמרא עם רש"י מאד מעניין, מה שיותר פשוט יותר מעניין.

בחור שיש לו קושי חברתי בתקופת המעבר מהתלמוד תורה

לישיבה קטנה, מה העצה בשבילו?

רבינו שליט"א: זה עובר. שלא יעשה שום מאמצים, שלא

זה 'לא ילבש' (עין שו"ע יו"ד סימן קנ"ו סעיף ב').
בחור שמרגיש שבלילה הוא עושה 'שטייגען' ולכן הוא הולך לישון מאוחר, האם זה דבר ראוי?
 רבינו שליט"א: לא כדאי, יצא שכרו בהפסדו.
בחור שמרגיש שחשוב לו ללמוד נושא מסוים, האם ועד כמה ללמוד את זה?
 רבינו שליט"א: בזמנים פנויים, שלא על חשבון סדרי הישיבה.
עד כמה אפשר להוסיף בלימוד מעבר לסדרי הישיבה?
 רבינו שליט"א: תלוי לפי הכוחות, אסור להתאמץ יותר מהכוחות.
איך משלבים בין בנייה עצמית לבין החובה לעשות כל מה שהישיבה אומרת?
 רבינו שליט"א: הישיבה - היא הבנייה העצמית?
בחור שמרגיש שהוא לומד יותר טוב לבד, האם לאפשר לו את זה?
 רבינו שליט"א: אפשר חלק אחד מהיום, סדר אחד.
 (הובא בגיליון 'דרכי החיזוק')

האם בחור צריך ללמוד גם חומש עם רש"י בכל שבוע, וכמה זמן?
 רבינו שליט"א: בכל יום פרשה, 'שני', 'שלישי', זה כמה דקות.
 (עין משנ"ב סימן רפ"ה ס"ק ח').
וכמה ללמוד הלכה?
 רבינו שליט"א: קצת, חצי שעה, לא יותר מחצי שעה ביום.
בחור שרצה ללכת ללמוד בישיבה מסוימת ולא התקבל, והוא הולך בסוף לישיבה אחרת ואין לו חשק, במה אפשר לחזק אותו?
 רבינו שליט"א: שיידע שמן השמים רוצים כך, זה מן השמים, הכל בידי שמים. סימן שפה הוא יצליח ושם לא יצליח, כי מן השמים הכל לטובה, כל דעביד רחמנא לטב עביד, ומן השמים זה הטובה שלו.
במה בחור יכול לחזק את עצמו מניסיונות הזמן?
 רבינו שליט"א: שילמד מוסר. ושלא ישמע שטויות, שלא יקשיב לחדשות. שלא יתעניין בדברים בטלים.
בחור שחשוב לו מראה חיצוני, איך להתייחס לזה?
 רבינו שליט"א: שחשוב לו איך שהוא ייראה? 'מסלסל בשעריו'... צריך להבין שזה יצר הרע (בראשית רבה כב, ו), גם להסתכל בראי

סגולות ישועות

**הצרחת שנשמעה בפלאפון הייתה מקפיאת-דם.
 זעקה אמיתית של אימה הנופלת על אדם שאיבד את כל ממונו - "זואו!!! איך זה נאבד לי?! זה לא יכול להיות! כל החיים שלי נמצאים שם!"**

חיפש מסמך ומצא ארנק | מעשה אמיתי מנפלאות ההשגחה העליונה

שם בעבר, ולפי דרך הטבע גם לא היה אמור לבקר שם בעתיד. אם היה עולה בדעתו שיצטרך לנסוע לשם ייתכן שהיה מוותר לגמרי על המסמך, למרות מניעת הרווח הכרוכה בכך, שכן סדר-יומו לחוץ ביותר ועיתותיו לא בידו. מילא לנסוע ברכבת מהירה, 21 דקות לכל צד, אבל מעבר לכך? זה כמעט לא ייתכן! אך את הנעשה אין להשיב.

ביום שני יצא לכפר חב"ד, בידיעה שסדר-יומו ישתבש לחלוטין. לאחר בדיקת נתוני התחבורה בדרך הכי מהירה לאותו יום, התברר שמדובר בלקיחת רכבת לתל-אביב, שם להחליף רכבת שמגיעה לכפר חב"ד. בדרך חזור הטיול חוזר על עצמו. רכבת מהכפר לתל-אביב, ושם להחליף לרכבת שמגיעה לירושלים. בירידה מהרכבת בכפר חב"ד, לא הבחין בנפש-חיה לאורך הרציף. ופתאום חשב לעצמו: 'מה זימן אותי הקב"ה למקום השומם הזה שבו מעולם לא הייתי?' את התשובה קיבל במהירות-שיא: לפתע הוא מבחין בהמשך הרציף בחפץ גדול ובולט על הרצפה. מתקרב בהיסוס ורואה:

א' ו' מתגורר בירושלים והיה צריך לקבל מסמך מאדם מסוים, אבל האיש שכח להשאיר לו אותו. ולא עוד - הוא יצא לשדה התעופה בדרכו לחו"ל... השיג אותו א' בפלאפון והציע לו למצוא בנתב"ג איזה "מישהו" מוכר ולהפקיד אצלו את המסמך. לעצמו חשב: 'הרי יש רכבת מהירה מירושלים לנתב"ג - 21 דקות בסך הכל - אצא לנתב"ג, אאסוף את המסמך ואשוב במהירות הביתה!' אך בעל המסמך לא מצא בנתב"ג אדם מוכר שאפשר לסמוך עליו. הציע לו א' להשאיר את זה אצל אחד האנשים בדוכן של בית חב"ד, וכמובן לא לשכוח לקחת ממנו את הפרטים. כך היה. המסמך הופקד אצל "הרב בנימין", הוחלפו עימו מספרי הטלפון ומיודענו עלה על המטוס. זה היה ביום ראשון. כבר באותו יום יצר א' קשר עם "הרב בנימין" על-מנת לפגוש אותו למחרת, יום שני בבוקר. "הרב בנימין" הפתיע ואמר שהוא נמצא בכפר-חב"ד ולא בנתב"ג. א' כבר חשב שמדובר בטעות. 'האם אתה לא שליח בשדה התעופה?' האיש הסביר שהוא מתנדב שם רק פעם בשבוע - בימי ראשון... הברירה היחידה הייתה לנסוע לכפר חב"ד. א' מעולם לא ביקר

ארנק של אשה. אבל לא סתם: ארנק שמן!

א' מרים ופוחת ועיניו מסתנוורות: חבילה עבה - שטרות של 200 - מונחת לצד כרטיסי אשראי, כרטיס קופ"ח ורב-קו. גם היו שם סימנים שהראו שבעלת הארנק שייכת לקהילת חב"ד.

הוא מאוד ממהר, אבל הדבר הדחוף הזה מאלץ אותו להתעכב. מתקשר לחברת האשראי ומבקש את מספר הטלפון של השם המודפס על כרטיס האשראי, והחברה מסרבת לספק פרטים. מתקשר לקופת החולים המסוימת, אך באורח-פלא הם לא מצליחים למצוא במחשב מבוטחת זהה לפרטים שמופיעים בכרטיס. מוזר. בחלוף עשר דקות שלא קידמו אותו למחוז חפצו, החליט להיכנס לכפר ולנסות לאתר את בעלת האבדה.

בבית חב"ד, הממוקם בסמוך לתחנת הרכבת, לא ידעו כל פרט לגבי בעלת הארנק. הוא התקדם לתוך הכפר, פגש את "הרב בנימין" ולקח את המסמך - אך בנוגע לארנק לא חלה התקדמות. לא "הרב בנימין" ולא אף אחד ממכריו ששהו לצידו בבית הכנסת הצליחו לזהות במי המדובר.

גם ניסיונות לאתר בטלפון משפחות בכפר עם שם דומה, לא צלחו. בסופו של תהליך מסר לו מישהו מספר סלולארי שהוא כנראה המספר של בעלת הארנק...

היה חשוב לו מאוד לאתר אותה בשיא המהירות משלוש סיבות:

1. אדם שמגלה שנאבד לו ארנק "מפוצץ" בכסף, מרגיש בכל שנייה שחולפת ש"חרב עליו עולמו", ולכן חובה לקצר עבורו את "עינוי-הדין"...
2. בארנק היה מונח גם רב-קו. פירושו של דבר: אם המאבדת נמצאת כעת ברכבת, הווי-אומר שהיא לא תוכל לרדת באף תחנה... ללא רב-קו היא מנועה מלצאת החוצה, ומי יודע אם גם לא יאשימו אותה לאמור: 'גברת! איך 'התפלחת' לפה, אה?!'
3. מצווה מדאורייתא של השבת-אבדה, וזריזין מקדימין למצוות...

הפלאפון צלצל.

צלצל. מתח.

צלצל. מתח. האם תענה לשיחה - ואולי לא? האשה ענתה: 'ברכה ושלום! האם נאבד לך ארנק?'

- 'לא!'

בטוחה שלא?

- 'בטוחה!'

'אולי בכל-זאת תבדקי?'

- 'זה מיותר. אין צורך. לא נאבד לי ארנק. תודה-רבה.'

'רגע! רגע! את חברה בקופת-חולים פלונית, וכרטיס האשראי שלך נראה כך וכך?'

הוא כמובן לא מסר את כל הסימנים, אלא רק מקצתן, על-מנת לגרום לה לקחת את הענין ברצינות.

הצרחתה שנשמעה בפלאפון הייתה מקפיאת-דם. זעקה אמיתית של אימה הנופלת על אדם שאיבד את ממונו - וואו!!! איך נאבד לי הארנק?! זה לא יכול להיות! כל החיים שלי נמצאים בארנק הזה.'

עד עצם היום הזה אין לה קצה של מושג איך אבד לה הארנק. למיטב ידיעתה הוא היה מונח באופן שמור בתוך התיק, והנה מישהו טוען שהוא בכלל ברציף הרכבת...

מסתבר שהיא עדיין לא יצאה מהרכבת הנוסעת, ולכן לא הספיקה להבחין בהעדר הרב-קו. בתחנה הראשונה ירדה ועלתה על הרכבת בכיוון הנגדי.

סוכם ביניהם שא' ישאיר את הארנק אצל פלוני בכפר, אך היא לא הסכימה שזה יקרה לפני שא' ימשוך משם לעצמו 2,000 ₪. א' סירב: 'לא אמכור את המצוה בכסף!'
הבינה שכנראה לא הציעה מספיק, והורתה לו למשוך משם 5,000 ש"ח!!!

אך א' בשלו: 'בשום-אופן לא אמכור את המצוה בכסף!'
ברגע שהארנק הגדוש נחת בחזרה לידיה, התקשרה להודות לא' במלא-פה, וא' כבר הבין אל-נכון מדוע זימן אותו הקב"ה באותו יום שני לכפר חב"ד. מקום לא ביקר מעולם, ואף לא התעתד לבקר בו אי-פעם...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'

התלמידים חזרו על השאלה שוב ושוב, אך רבינו בשלו: "שהאדם יכוון בתפילה וכך לא יטעה". שאל אחד: "זהרי השו"ע כתב דיני טעות בתפילה, משמע שצריך לברר מה עושים במקרה כזה, כי ייתכן שאדם ישכח!"

וישים לב למה שהוא אומר, ולא יטעה".
משקיבלו את אותה תשובה כך וכך פעמים, אמר תלמיד אחד: "אבל השולחן ערוך כתב דיני טעות בתפילה, שמע מינה שצריך לברר מה עושים במקרה כזה, כי ייתכן שאדם ישכח!"
חכם שלום חייך: "השולחן ערוך כתב את זה למבולבלים, אתם תהיו מיושבים בדעתכם ולא תצטרכו להגיע לדיני טעות בתפילה".
לבסוף גם גילה: "ואני, אף פעם לא הוצרכתי להלכה הזו בשולחן ערוך. מעולם לא קרה שטעיתי בנוסח התפילה או שכחת איזו הוספה או שינוי. אף פעם!"
(מתוך שיחת הגאון הגדול רבי דוד אברהם שליט"א - הובא בקובץ גיליונות)

קבוצת תלמידים עלו בחול המועד פסח השנה לביקור חג אצל מרן הגר"ש כהן זי"ע. בשיחתם עלה הנידון של הזכרת מוריד הטל, והעצה הכתובה בפוסקים שיאמר האדם תשעים פעם 'מוריד הטל', ובזה מועיל שלא ישכח ולא יטעה.
שאלו השואלים, האם כוונת העצה היא לומר מ'אתה גיבור' תשעים פעם, או שאין צריך מתחילת הברכה אלא די לומר 'מוריד הטל' גרידא תשעים פעם.
השיב ראש הישיבה: "תכוון בתפילה, ולא תטעה".
שאלו בשנית: "ואם אדם מכוון וחושש מטעות, מה יעשה?"
השיב: "שישים לב איך לכוון ואז לא יטעה".
המשיכו ושאלו בשלישית, ועדיין אותו מענה - "שהאדם יזהר

סגולות וישועות

"הייתי פעם בים, וראו אותי שלושה מצילים וביקשו ברכה, ואחד מהם היה לומד כל יום 'חק לישראל'. אמרתי להם: לשניכם אני מוכן לתת ברכה, אבל למי שלומד 'חק לישראל' לא אתן ברכה"

ההגנה של עם ישראל - בזכות התורה | מתוך שיעורו של הגאון רבי עמנואל טולדנו שליט"א

וכתובים, מוסרין לו שני מלאכים לשומר, שנאמר 'כי מלאכיו יצוה לך'; אבל קרא אדם תנ"כ, ושנה משנה, מדרש, הלכות ואגדות, ושימש חכמים - הקב"ה משמרו בעצמו. משל למלך שהיה מהלך בדרך ובנו עימו במדבר, כיון שהגיע לחמה ולשרב, עמד אביו ברוחה של חמה ועשה צל לבנו, כדי שלא יגיע בחמה ובשרב, שנאמר 'ה' שומרך ה' צילך על יד ימינך', ע"כ.
ואנו רואים מזה שכלל שהאדם לומד יותר תורה הרי הוא זוכה לשמירה גדולה יותר, ואם לומד תורה משנה וגמרא, הרי הוא זוכה לשמירה - לא על ידי מלאך אחד או שנים, אלא הקב"ה בעצמו שומר ומגן עליו.
הייתי פעם בחוף הים, וראו אותי שלושה מצילים וביקשו ברכה, ואחד מהם היה לומד כל יום חק לישראל. אמרתי להם: לשניכם אני מוכן לתת ברכה, אבל למי שלומד חק לישראל לא אתן ברכה. והסברתי, שזה שלומד בכל יום תנ"ך ומשנה וגמרא, ומדרשים ואגדות - הקב"ה בעצמו שומר עליו, והוא לא צריך לקבל ממני ברכה, וכמו שכתוב עליו בתנ"ך "הקב"ה משמרו בעצמו".

במלחמה האחרונה ראינו שהקב"ה עזר לעם ישראל; הערבים שלחו 1100 טילים, חלקם הגדול יורטו מכיפת ברזל, והרבה מהם נפלו בשטח פתוח, וזה נס גדול שלא היו נפגעים, וגם אומרים שהג'האד זרקו טילים והם חזרו עליהם לתוך עזה.
בזכות מה זכינו לניסים אלו? נראה לי משום שבתשעה באב כל היהודים המסורתיים שגרים בדרום, בנתיבות באר שבע ואופקים, ישבו על הארץ ואמרו קינות ומגילת איכה, והרי איכה הוא אחד מכתבי הקודש, וזה נחשב לימוד תורה, וזה מגן על עם ישראל, ובזכות זה ניצלו.
והנה יש סתירה בפסוקים, בפרשת כי תשא כתוב "הנה אנכי שולח לפניך מלאך לשמרך בדרך", ומשמע שמלאך אחד שומר על עם ישראל, ומאידך בתהילים נאמר "כי מלאכיו יצווה לך לשמרך בכל דרכיך", ומשמע שיש שני מלאכים.
וכבר הקשה כן בתנא דבי אליהו [פרשה כ"ח], ואמרו שם: "עשה [אדם] שתיים שלוש טובות, מוסרין לו מלאך אחד לשומר, שנאמר 'הנה אנכי שולח מלאך'; קרא אדם תורה נביאים

את האדם לדרוש את השם. ופעם הצעתי להם: קחו פרוייקט, 'ספר יהושע בבין הזמנים', כל יום פרק אחד. והיה אחד שבא אליי אחרי זה אמר שעשה כן. וראוי מאד להתחזק בלימוד בזמנים של רפיון, וכל לימוד תורה הוא טוב ומועיל.
(גיליון 'דעת ותבונה')

פעם אמרתי שיחת חיזוק באיזה מקום, ואמרתי להם: שווה ללמוד תורה - כדי לקבל שמירה ישירה מאת השם, ומי שלא יכול ללמוד גמרא, עכ"פ ילמד תנ"ך, שגם בזה זוכים לשמירת שני מלאכים. וכך אמרתי לבחורים לפני בין הזמנים: גם אם קשה לכם ללמוד גמרא, תלמדו תורה נביאים וכתובים, וזה גם מחזק ומעורר

יהלומים מגדולי ישראל

הקוואטר נכנס עם התינוק, ולתדהמת כל הנוכחים המשיך לצעוד עד ל...כסא הסנדקאות, ועלה והתיישב על הכסא כשהתינוק עדיין אחוז בידיו...

והפרט המרגש ביותר בסיפור: מי היה אותו תינוק, ולמה הוא זכה בזכות מה שהתרחש בברית שלו

שלו על פני...?!"
"התינוק לא יפסיד כלל וכלל" - אמר לו הגאון - "וזאת משום שזכות המצווה שלא לבייש יהודי, תעמוד לו כל ימי חייו, ובעזרת ה' יהפוך לגדול בישראל...".
הפרט המרגש ביותר בסיפור הוא, ששמו בישראל של הרך הנימול נקרא "אריה לייב", וכבר משחר ילדותו הוא בלט בשקידתו המופלאה בתורה, ובמשך השנים, עלה והתעלה בתורה, יראת שמים ומידות נעלות, וצמח לאחד מגדולי הפאר של עולם התורה - הלא הוא הגאון רבי אריה לייב פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר ברכפלד! (אבי הבן היה הגאון רבי חיים זאב פינקל זצ"ל, בנו של הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר).
(אוצרות הפרשה' שופטים תשע"ט מתוך 'אחת שאלתי')

מעשה היה ב'אבי הבן' שכבד את אחד מגדולי התורה בסנדקאות בברית המילה לבנו, ובכיבוד ה'קוואטר' כיבד יהודי פשוט.
הקוואטר נכנס עם התינוק, ולתדהמת כל הנוכחים, המשיך לצעוד עד ל... כסא הסנדקאות, ועלה והתיישב על הכסא, כשהתינוק עדיין אחוז בידיו...
אבי הבן הביט מתוך אי-נעימות בעיניו של אותו גדול שהוזמן לסנדקאות, והלה סימן לו בעיניו, בשפת רמזים אצילית ללא הוצאת הגה מהפה - 'אל תעורר שום מהומות, תניח לאיש להיות סנדק'...
אבי הבן ציית להוראת הגאון, והניח לאיש להיות סנדק.
לאחר הברית, אבי הבן ניגש לאותו גדול ושאל: "ילמדנו רבינו - וכי טובת התינוק לא היתה שדווקא כבוד תורתו יהיה הסנדק

יהלומים מגדולי ישראל

אמרתי לבחור: בוא אתי לשבועיים, ותראה שבעז"ה תצא מכאן בריא ברוחך ותרגיש טוב כל החיים. אבל הבחור השיב: "אני לא רוצה לעזוב את המקום הזה"...

הבוץ הטובעני של הרחמים העצמיים - מעשה עם מסר נוקב שסיפר הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל

מכאן בריא ושלם, וכמו שעכשיו אתה מרגיש טוב, כך תרגיש כל החיים, ותתחתן ויהיה לך טוב.
אבל אז אמר הבחור: אני לא רוצה לעזוב את המקום הזה.
שאלתי אותו - סיפר ר' אשר - מדוע? האם אתה טיפש? הרי אתה רואה שאתה בחוץ ובריא, למה אתה צריך לבלות את החיים שלך במקום השחור הזה?
ואז הסביר הבחור: אתה הרי רוצה לקחת לי את העצבות שאני

סיפר הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל: פעם אחת עסקתי עם בחור שנשבר ברוחו ל"ע והוצרך להיכנס למוסד מיוחד. דיברתי אתו רבות, עד שהבאתי אותו למצב של צלילות הדעת, ואז היה שפוי בדעתו.
ואז אמרתי לו: אתה רואה שיש לך צלילות הדעת, ואתה נורמלי, וחי, ולא לחוץ לך כלום. עוד לא היה לך כזה 'געשמאק' בחיים... אם כן, בוא אתי לשבועיים ימים, ותראה שאתה יוצא

היסורים שיש לי, העיקר להישאר כאן.
סיים רבי אשר ואמר: "הבחור הזה אמר את האמת, אבל אנחנו
מתביישים להגיד זאת ברבים..."

נמצא בה, ובזכותה אני יושב כל היום בחיבוק ידיים. אתה רוצה
לקחת ממני את הסיפוק שיש לי מהעצלות, לשבת על הספה כל
היום. אתה רוצה לקחת ממני את הסיפוק שאני המסכן וכולם
מרחמים עלי. את כל זה אתה רוצה לקחת ממני! כדאי לי כל

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מהי החכמה הגדולה בטווייה בידיים?

כתובות דף סא

בצמוד אין, בפשתים לא וכו' מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים

השפתים" [פושטן כמין שרביט עד שנעשין גדולות, שהיא צריכה
לשרות החוט תמיד ברוק. רש"י].

זו אפוא החכמה היתירה שהיתה לנשים במלאכת המשכן,
שידעו לטוות פשתן [שהרי בהמשך הפסוק נאמר שטוו את השש,
שהוא פשתן (רש"י כה, ד)] בידיהן, מבלי להשתמש בפיהן, וזהו
"וכל אשה חכמת לב - בידיה טוו!"

[גליון תורת הקריה - משביר בר]

יש להבין היטב מה החכמה היתירה שנצרכו הנשים בכדי
לטוות שאמרה בזה התורה 'וְכָל אִשָּׁה חֲכַמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו' (שמות לה כה), הלא רוב רובן של הנשים יודעות לטוות? ועוד,
מהו "בידיה טוו", וכי אפשר לטוות שלא בידיים!?

ונראה לבאר את הפסוק במתק על פי המובא בגמרא (כתובות
סא:): שהבעל יכול לכופף את אשתו לטוות צמר, אך אינו יכול לכופף
אותה לטוות פשתן "מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אדם ישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם והכספת פרוצה...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

מתעורר להם חשד, ואפילו מבוסס ביותר, על פלוני שגרם להם
נזק, הם עושים דין לעצמם ותופסים ממנו ממון וכדומה.
הכלל הוא, שכל 'ראיה' או 'דברים ניכרים' שאינם עדות ברורה
או הוכחה מוחלטת שיכולה להתקבל בבית דין, אסור לתפוס
מהשני ממון מחמתה. הדוגמה שמביא לכך ה'חפץ חיים' היא,
באדם שישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח
נעלם, הכספת פרוצה ונגנב מתוכה כסף. לכאורה הדברים ברורים
שהוא הגנב. אולם למרות זאת, אסור לו לעשות דין לעצמו בענין
זה, אלא עליו לתובעו בבית דין. גם להכותו כדי שיודה אסור,
ולבזותו - מסתפק ה'חפץ חיים' האם מותר.

בהלכות הנלמדות היום (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים
ח-ט-י) עוסק ה'חפץ חיים' באופן בו יש 'דברים ניכרים' שעל
ידם נראה שהרכילות שסופרה היא אמת.

מעיקר הדין, באופן זה מותר לשומע להאמין, בתנאים הבאים:
אם יש בכך תועלת להבא; אם אותם 'דברים ניכרים' הם חד
משמעיים ואין אפשרות לפרשם לצד זכות; אם הוא ראה אותם
בעיניו ולא שמעם מפי אחרים; שיהיו דברים שנוגעים לעצם
הסיפור, ולא 'דברים ניכרים קצת'; והתנאי האחרון - כל ההיתר
הוא רק להאמין בלבד, אך לא לספר לאחרים, ולא להפסידו בממון
או להכותו מחמת כך.

אגב כך מעורר ה'חפץ חיים' בדבר שרבים נכשלים בו - שכאשר

האם נשים חייבות לברך מאה ברכות בכל יום?

כחלק ממנין הברכות של שבת, או של יום ראשון, ובדומה לכך, נחלקו לענין הנוהגים להתפלל ערבית מבעוד יום - אם ברכותיה נחשבות כחלק ממנין הברכות של היום שבו מתפללים, או של היום שלאחריו. ב. בנוגע לנשים - אם אף הן חייבות במאה ברכות. ג. בנוגע לאדם שמסיבה כלשהי אינו יכול לברך מאה ברכות - אם יש מעלה בכך שירבה בברכות כפי יכולתו.

[שו"ע מו, ג, ומשנ"ב יד; בו"מ דרשו, 11, 13, 15 ו-16]

בזמן דוד המלך עליו השלום, היתה תקופה שבה מתו בכל יום מאה אנשים מישראל, ותיקן דוד המלך עליו השלום שיברכו ישראל בכל יום מאה ברכות, והמגפה נעצרה. ואמרו חכמינו ז"ל, שתקנה זו חובה היא על כל איש ישראל לדורות. ואת מנין מאה הברכות, מונים לכל יום מתחילת הלילה שלפניו.

ונחלקו פוסקי זמננו בכמה מחלוקות בענין זה: א. לענין המסיים סעודה שלישית במוצאי שבת - אם ברכת המזון שלאחריה נחשבת

מהו מספר הברכות המינימלי שמברכים בכל יום?

פסוקי דזמרה: ברוך שאמר, וישתבח. לפי חשבון זה, ישנן לפחות 89 ברכות בכל יום, שעליהן נוספות ברכות המאכלים והמשקאות, ברכות 'אשר יצר', ברכות הריח בהזדמנויות שונות, ועוד. ובשבתות ובימים טובים, חסרות ממנין זה ברכות רבות, משום שבתפילת העמידה יש 7 ברכות בלבד, אבל נוספות הברכות שבתפילת מוסף, וברכות אחרות.

[משנ"ב מו, יד; בו"מ דרשו, 12]

בהמשך לאמור: הברכות שמברכים בדרך כלל בימות החול, הן: 7 ברכות קריאת שמע של ערבית ושחרית, ובחול"ל, יש המברכים ברכה נוספת לאחר קריאת שמע של ערבית - 'יראו עינינו'. 57 ברכות בשלוש תפילות 'שמונה עשרה', שיש בכל אחת מהן 19 ברכות. ברכת 'המפיל'. 18 ברכות השחר, כולל ברכות על נטילת ידים, אשר יצר, ואלקי נשמה. וברכה נוספת, לחותמים בְּשֵׁם את ברכת 'לעולם יהא אדם'. ברכות התורה - 2 או 3, לשיטות השונות. ברכות הציצית והתפילין - 2 או 3, לשיטות השונות. 2 ברכות

השינויים בנוסח ברכת "שלא עשני גוי"

וכמו כן, מי שבירך "שלא עשני אשה" לפני הברכות "שלא עשני גוי" ו"שלא עשני עבד" - יש אומרים שאינו יכול לברך עוד ברכות אלו, כי ברכת "שלא עשני אשה" כוללת גם את הברכות הללו, שהרי אשה ישראלית גדולה עדיפה על פני גוי ועבד. וכן אם בירך "שלא עשני עבד" לפני ברכת "שלא עשני גוי", אינו יכול לברך עוד ברכה זו, כי עבד עדיף על פני גוי. אך רבים חולקים, וסוברים שאף במקרים אלו יכול לברך את כל הברכות.

[שו"ע מו, ד, ומשנ"ב טו-טז; בו"מ דרשו, 19]

בין ברכות השחר שבכל יום, אנו מברכים: "שלא עשני גוי". ויש שגרסו בנוסח הברכה: "שלא עשני עובד כוכבים". ובספרים רבים מופיע נוסח ברכה זו בדרך החיוב: "שעשני ישראל", אך כבר כתבו הפוסקים שגירסה משובשת היא, שמקורה בשינוי שנעשה בגולה מחמת הצנזורה. ועוד כתבו, שהמברך בנוסח זה אינו יכול לברך לאחר מכן את שתי הברכות "שלא עשני עבד" ו"שלא עשני אשה", כיון שנוסח "שעשני ישראל" כולל גם את משמעותן של ברכות אלה.

* חכמינו ז"ל תיקנו לברך בכל יום את 'ברכות השחר' על כל טובות העולם והנאותיו, הרוחניות והגשמיות; משום שכל הנאות העולם הזה שייכות להשי"ת, והרי הן כ'הקדש', וההיתר להנות מההקדש הוא רק על ידי ברכה.

* המכוון כראוי בתחילת אמירת אדון עולם, מובטח לו כי "תפילתו נשמעת, ואין השטן מקטרג עליה, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים, אף יצר הרע משלים אתו".

* בתי המרחץ הקדומים, היו מורכבים משלושה חדרים, שדיניהם שונים זה מזה לענין 'דברים שבקדושה'. והפוסקים דנים בנוגע לחדר הטבילה שבמקוה, כאיזה מהחדרים דינו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסור להניח תפילין בלילות החול?

מצוה, משום איסור 'בל תוסיף'. והנחתן בשבת שלא לשם מצוה - יש אומרים שאסורה מדרבנן, מחשש שיצטרך להסירן ברשות הרבים מסיבה הלכתית, ויטלטלן ארבע אמות ברשות הרבים, ויעבור על איסור מלאכת 'הוצאה'. ויש שמתירים להניח בשבת שלא לשם מצוה, וראה במקורות.

[שו"ע כט, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשן, 2: משנ"ב ל, א; וראה שם לא, ה, וביה"ל שם, א, ד"ה היה]

נחלקו תנאים בנוגע לזמן הקיום של מצות תפילין מדאורייתא, אם הוא רק ביום, או גם בלילה. ולהלכה, זמן הקיום מדאורייתא הוא במשך כל שעות היום והלילה, בימות החול; אבל מדרבנן, אסור להניח בלילה, וכן בתחילת היום (ראה להלן), מחשש שיירדם בעוד התפילין עליו, והתפילין יבואו לידי בזיון. אולם, בשבת אין מצוה להניח, ואדרבה, אסור להניח לשם

הלוח היומי

ט' אלול | רבי צדוק ב"ר יעקב הכהן זצ"ל, מלובלין, בעל צדקת הצדיק, פרי צדיק, מחשבות חרוץ ועוד

ביום זה נולד דן בן יעקב אבינו ע"ה, ובתאריך זה גם נפטר (ב' אלפים קצ"ה-ש"כ). בשנת כ"ז, רבינו הרמב"ן זצ"ל עולה לארץ ישראל ומגיע לירושלים, מייסד בה בית כנסת ומחדש את הישוב היהודי בעיר. ביום זה בשנת תרפ"ג נפתחה בעיר וינה הכנסיה הגדולה של אגודת ישראל, במהלכה הציע רבי מאיר שפירא מלובלין את רעיון לימוד הדף היומי בש"ס שהתקבל בכל תפוצות ישראל, כאשר בשנים האחרונות אף נבחנו אלפים מהלומדים מדי חודש במקדי הבחינה של 'דרשו' במסגרת התוכניות 'קנין תורה' ו'קנין ש"ס'.

יארצייט:

תר"ס: רבי צדוק ב"ר יעקב הכהן זצ"ל, מלובלין, בעל צדקת הצדיק, פרי צדיק, מחשבות חרוץ ועוד.

תרצ"ד: רבי אהרן מנחם מנדל ב"ר שלמה יהושע דוד גוטרמן זצ"ל, אדמו"ר מראדזימין, בעל ליקוטי רא"ם ועוד.

תשי"ח: רבי יהונתן ב"ר צבי שטייף זצ"ל, ראב"ד בודפשט וקהל עדת יראים, בעל מהר"י שטייף, לימודי ה', חדשים גם ישנים.

תשכ"ח: רבי יצחק ב"ר יעקב פרידמן זצ"ל, מהוסיאטין, בעל שיח יצחק.

תשל"ז: רבי נחום מרדכי ב"ר אלטר ישראל שמעון פרלוב זצ"ל, מנובומינסק-קראון הייטס, בעל פאר נחום.

להדליק את האש...

הגה"צ רבי ניסים יגן אמר: גברת טרחה רבות להכנת אוכל. קנתה, חתכה, תיבלה וכו' והנה בעלה מגיע הביתה וחשכו עיניה, היא שכחה להדליק את האש, והבעל אומר: אין לי ארוחה, הגברת אומרת לו: "מה אתה רוצה, הכנתי הכל בעבורך, ורק פרט אחד קטן שכחתי, אז מה קרה?...". כך אנו: תוקעים בשופר, משכימים לסליחות, שוחטים תרנגולות, אך שוכחים להצית את ניצוץ התשובה!!

ארוחת צהרים - לא תצא מכך...

(נתיבי אור - אותיות ערך ימים נוראים עמ' שח)

נשתדל להתבונן באלו דברים אנו נכשלים, וניתן דעתנו לעשות תשובה ולתקנם

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il